

Олеся Войтович, Вероніка Островська (Вінниця)

СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ЕМОЦІЙНОЇ ТОНАЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ МЕМІВ

Для аналізу інформаційних мемів в соціальних мережах для виявлення мемів під час проведення інформаційно-психологічних операцій під час інформаційної війни можна використати методи інтелектуального аналізу тексту, а саме аналіз тональності (Sentiment Analysis, SA), який визначає емоційне забарвлення повідомлення (позитивне, негативне або нейтральне) [1]. Однак тексти на природній мові часто містять більше однієї тональної оцінки. Система, яка здійснює аналіз тональності такого тексту за трьома класами, видасть нейтральну оцінку, взаємно компенсуючи позитивну і негативну складові. Це обмеження можна частково подолати, переходячи до аспектного аналізу тональності (Aspect Based Sentiment Analysis, ABSA), що має на меті визначення тональності тексту щодо до тих чи інших аспектів.

Постановка задачі ABSA, в порівнянні з SA [2], має такі відмінності:

- $\Phi = \{\varphi^{aspect1}, \dots, \varphi^{aspectm}\}$ – цільова функція аспектного аналізу, що представляє собою об'єднання функцій аналізу тональності по кожному з аспектів;
- $\hat{\Phi} = \{\hat{\varphi}^{aspect1}, \dots, \hat{\varphi}^{aspectm}\}$ – апроксимуюча функція аспектного аналізу тональності, яку потрібно визначити;

Формалізація задачі. Для аналізу тональності текстових даних пропонується використати глибоке навчання рекурентних нейронних мереж, яке не викликає складнощів із перенавчанням.

В задачі класифікації, коли кількість можливих класів більше двох, застосовують функцію Softmax (узагальнення логістичної функції для багатовимірною випадку). Функція перетворює вектор $h^{(t)}$ розмірності V в вектор тієї ж розмірності, де кожна координата отриманого вектора представлена дійсним числом в інтервалі $[0,1]$ і сума координат дорівнює 1. На практиці застосовується не просто Softmax-перетворення вектора $h^{(t)}$, а повнозв'язний шар прямого поширення, іменованій часто Softmax-шаром нейронної мережі. Таким чином, загальний математичний опис простої рекурентної моделі аналізу тональності має наступний вигляд:

$$\hat{y} = \text{Soft max}(W^{hc} h^{(t)} + b^c),$$

де $\hat{y} \in R^3$ – вектор ймовірностей приналежності до кожного із 3 класів; $W^{hc} \in R^{l \times m}$ і $b^c \in R^c$ – параметри, що навчаються; $h^{(t)}$ – значення прихованого стану мережі.

Модель рекурентної нейромережі для одноаспектного тернарного аналізу, що забезпечує аналіз текстової фрази «промова була хорошою», на основі Softmax-шару, наведена на рис. 1.

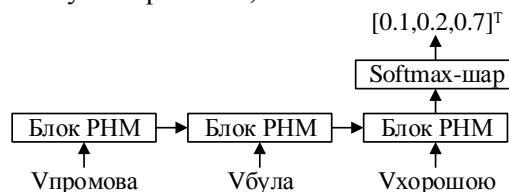

Рис 1. Модель РНМ для одноаспектного тернарного аналізу

$V_{\text{промова}}, V_{\text{була}}, V_{\text{хорошою}}$ – векторні подання слів. Блок РНМ – блок обчислення прихованого стану рекурентної нейронної мережі. На основі обчисленого вектора прихованого стану h проводиться нелінійне перетворення і класифікація в рамках Softmax-шару.

Висновки. Побудова моделі глибокого навчання дозволяє навчити аспектно-орієнтований класифікатор для аналізу публікацій із соціальних мереж.

Література

1. Pang B., Lee L. Opinion mining and sentiment analysis // Foundations and trends in information retrieval. – 2008. – Vol. 2, 1-2. – Pp. 1-135.
2. Островська В. М., Войтович О. П., Куперштейн Л. М. Метод виявлення тролінгу як інформаційно-психологічної операції в кіберпросторі // Інформаційні технології та комп'ютерне моделювання; матеріали статей МНПК, Івано-Франківськ: п. Голіней О. М., 2017 - С. 212-215.